

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Osnovna obilježja računovodstva

- Najvažniji dio ukupnog informacijskog sustava i izvor informacija nužnih za poslovno odlučivanje
- 3 značajne karakteristike
 - prikupljanje, obrada i prezentiranje rač.informacija
 - Informacije vezane za poslovanje poduzeća
 - Informacije usmjerene zainteresiranim korisnicima

- Računovodstvo – zaokruženi sustav evidencije u kojem se na poseban način planiraju, evidentiraju, kontroliraju i analiziraju stanja i kretanja sredstava i poslova u organizacijama i s tim u vezi sastavljaju rač.informacije
- Rač.planiraje – evidencija o budućim događajima; novčano izražavanje promjena i stanja koja će kasnije bit predmet knjigovodstvene evidencije

- Knjigovodstvo – dio računovodstva – najveći dio – predmet analize oni događaji koji su već nastali, izazivaju promjene na ekonomskim kategorijama koje se mogu izraziti u novcu i dokumentirati
- Rač.kontrola – brine o ispravnosti i pouzdanosti rač.podataka i informacija proizašlih iz procesa planiranja i knjigovodstva

- Rač.analiza – utvrđuje povezanost između ostvarenih poslovnih aktivnosti zabilježenih u knjigovodstvu i planiranih; posebnu pažnju posvećuje utvrđivanju odstupanja, objašnjava uzroke i posljedice, predlaže korektivne mjere i buduće realnije postavljanje planova

Računovodstveni proces

1. Prikupljanje podataka o nastalim poslovnim događajima
2. Analiza poslovnih događaja
3. Evidentiranje u poslovnim knjigama
4. Sastavljanje probne bilance
5. Sastavljanje finansijskih izvještaja

- Uvjeti za knjigovodstvenu evidenciju
 1. Da je poslovni događaj stvarno nastao
 2. Da se može vrijednosno iskazati
 3. Da mijenja postojeće stanje imovine, izvora imovinem prihoda ili rashoda
 4. Da postoji pravdajuća isprava kojom se može dokazati nastanak promjene

- Financijsko računovodstvo – pribavlja kvantitativne podatke za sestavljanje fin.izvještaja
- Upravljačko računovodstvo – pribavlja kvantitativne podatke za pomoć menadžmenta
- Računovodstvo troškova – pribavlja kvantitativne podatke za menadžment
- Eksterni korisnici –vlada, kreditori, vlasnici, kupci

Temeljni financijski izvještaji

- Završna faza računovodstvenog procesiranja podataka
- Informirati zainteresirane korisnike o fin.položaju poduzeća i uspješnosti poslovanja
 1. Bilanca stanja
 2. Račun dobiti i gubitka – bilanca uspjeha
 3. Izvještaj o zadržanoj dobiti
 4. Izvještaj o novčanom toku

Bilanca stanja

- Međuodnos imovine, obveza i kapitala
- Temeljni fin.izvještaj koji pokazuje fin.položaj poduzeća i služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja
- Imovina koju posjeduje subjekt i obveze prema izvorima
- Aktiva i pasiva
- Osnovna podloga za analizu fin.položaja, utvrđivanje slabosti i nedostataka u poslovanju, predviđanje budućeg poslovanja

Imovina

- Kratkotrajna
- Dugotrajna
- S obzirom na mogućnost brze pretvorbe u novac
- Kratkotrajna imovina – novac, fin.imovina sa rokom do 1 godine, potraživanja naplativa u roku 1 godine, zalihe
- Dugotrajna imovina – materijalna, nematerijalna, financijska, potraživanja

Obveze i kapital

- Izvori imovine
 - Vlastiti izvori (kapital ili glavnica)
 - Tuđi izvori (obveze)
 - Kratkoročni izvori
 - Dugoročni izvori
 - Trajni izvori
- Kapital – razlika između ukupne imovine i ukupnih obveza
 - Uloženi kapital
 - Zarađeni kapital

RDG - Bilanca stanja

- Razmatranje uspješnosti poslovanja
- Prihodi, rashodi i njihova razlika – dobitak ili gubitak
- Prihodi – povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja što ima za posljedicu povećanje glavnice, ali ne i ono povezano s uplatama vlasnika
- Rashodi – smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva sredstava što smanjuje glavniciu

- Prihodi nastaju kao posljedica povećanje imovine ili smanjenja obveza
- Rashodi – posljedica smanjenja imovine i povećanja obveza
- $\text{Prihodi} - \text{rashodi} = \text{FINANCIJSKI REZULTAT (bruto dobit)}$
- $\text{Prihodi} > \text{Rashoda} = \text{DOBIT}$
- $\text{Prihodi} < \text{Rashoda} = \text{GUBITAK}$
- $\text{Bruto dobit} - \text{porezi} = \text{NETO DOBIT}$

Prihodi

- Najčešće vezani za realizaciju poslovnih učinaka
 - Redovni (poslovni i finanicijski)
 - Izvanredni
- Fakturirana realizacija

Rashodi

- Vrijednosti koje su morale biti utrošene u poslovnom procesu neophodne za stvaranje poslovnih učinaka – iznos troškova koji su nastali
 - Redovni (poslovni i financijski)
 - Izvanredni

- Razlika prihoda i rashoda i primitaka i izdataka
- Prihodi i rashodi – prema nastanku događaja – onda kada su zarađeni, kada su nastali (ne kada je novac stvarno primljen)
- Priznaju se i evidentiraju onda kada su stvarno nastali
- Prihodi se priznaju kad su stvarno izvjesni, sigurni
- Rashodi i kad su mogući

- Primitak nije prihod
- Vremenska nepodudarnost prihoda i primitaka
- Rizik transformacije prihoda u primitke
- Izdatak nije rashod
- Rashod tek onda kada se sirovine utroše u proizvodnom procesu – utvrđuju se prilikom prodaje gotovg proizvoda
- Izdatak je nastao ranije kupovinom sirovina

Izvještaj o zadržanoj dobiti

- Izvještaj o promjenama u kapitalu
- Zadržana dobit – dio vlasničke glavnice
- Pokazuje politiku raspodjele dobiti na dio koji pripada vlasnicima i na dio koji ostaje u poduzeću
- Zadržana dobit se povećava s povećanjem ostvarene dobiti, a smanjuje za iznos ostvarenog gubitka i odobrenih dividendi

Izvještaj o novčanom toku

- Pokazuje izvore pribavljanja kao i način uporabe novca
- Govori o izvorima i uporabi novca i omogućuje utvrđivanje viška raspoloživih ili nedovoljnih sredstava
- Primici i izdaci
 - Iz poslovnih aktivnosti
 - Investicijske aktivnosti
 - Financijske aktivnosti

Poslovne aktivnosti - primici i izdaci

- Novčani primici po osnovi prodaje robe ili pružanja usluga
- Novčani primici od provizija, naknada, tantijema
- Novčani primici od osiguravajućih društava
- Novčani izdaci dobavljačima za isporučenu robu ili usluge
- Izdaci zaposlenima i za račun zaposlenih
- Izdaci vezani za porez na dobit
- Izdaci vezani za premije osiguranja i sl.

Investicijske aktivnosti - primici i izdaci

- Novčani primici od prodaje nekretnina, opreme, postrojenja i dr.materijalne i nematerijalne imovine
- Primci od povrata danih kredita drugima
- Primici od prodaje dionica, obveznica drugih poduzeća
- Novčani izdaci za nabavu nekretnina, opreme i dr.materijalne i nematerijalne imovine
- Novčani izdaci po osnovu kredita danih drugima
- Izdaci za kupovinu dionica ili obveznica dr.subjekata

Financijske aktivnosti - primici i izdaci

- Novčani primici od emisije dionica
- Primici od emisije obveznica i dr.VP
- Primici od primljenih kredita
- Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica
- Izdaci za dividende, kamate i sl.
- Izdaci po osnovi otplate kredita

- Kamate – poslovne aktivnosti
- Primljene dividende – poslovna aktivnost, plaćene dividende – financijska aktivnost, prihod od ulaganja – investicijska aktivnost
- Izvanredne stavke - u onu aktivnost na koju se odnose
- Direktna i indirektna metoda

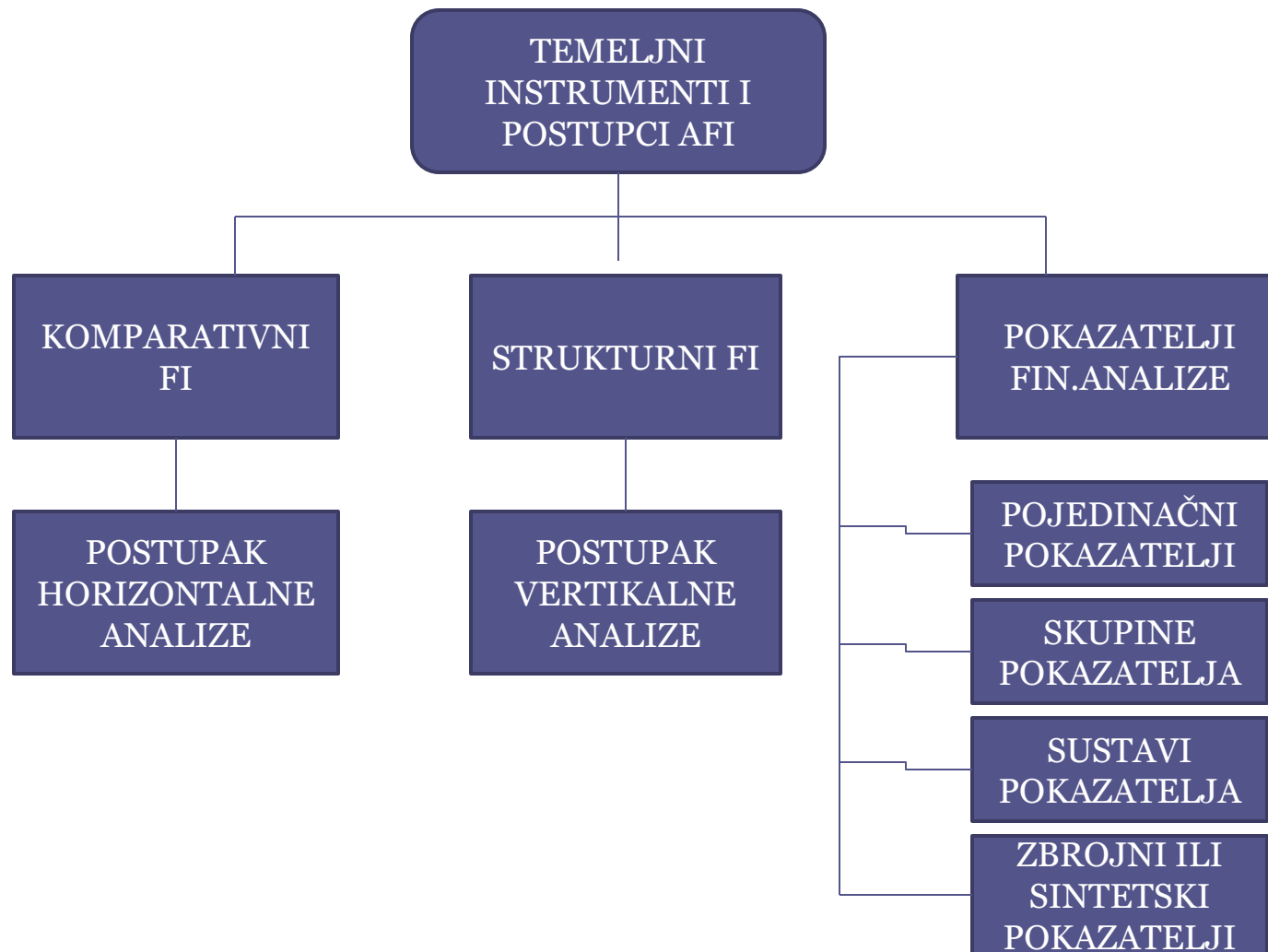
Bilješke uz fin.izvještaje

- Sadrže informacije koje dodatno pojašnjavaju vrijednost i prirodu nekih pozicija u fin.izvještajima

Temeljni instrumenti i postupci analize fin. izvještaja

- Analiza prethodi procesu upravljanja i procesu planiranja
- Zadatak – prepoznati slabosti i prednosti poduzeća
- Stvara informacijsku podlogu za potrebe odlučivanja
- Proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz FI pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje

- Korisnici informacija
 - Kreditori
 - Investitori
 - Menadžeri
 - Revizori
 - Analitičari fuzije i akvizicije poduzeća
 - Ostali zainteresirani korisnici

Horizontalna i vertikalna analiza

- Horizontalna analiza – sagledati tendencije i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja
- Vertikalna analiza – omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja

Horizontalna analiza FI

- Analiza FI koja omogućava uspoređivanje podataka u dužem razdoblju kako bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija
- Komparativni financijski izvještaji

Vertikalna analiza

- Uspoređivanje fin.podataka u jednoj godini
- Aktiva i pasiva izjednačavaju se sa 100 – postotak od ukupne A i P
- Strukturni FI usmjereni na 2 aspekta
 1. Izvori kapitala poduzeća – kratkoročne obveze, dugoročne obveze i vlastiti izvori
 2. Iznos ukupnog kapitala poduzeća uložen u tekuća, fiksna ili ostala sredstva – kombinacija ulaganja određena djelatnošću poduzeća

Pokazatelji analize fin.izvještaja

- Racionalan ili odnosan broj – jedna veličina u odnosu sa drugom veličinom
- Jedna skupina pokazatelja – razmatranje poslovanja poduzeća unutar određenog razdoblja – izvještaj o dobiti
- Druga skupina pokazatelja – razmatranje poslovanja poduzeća na točno određeni trenutak – bilanca stanja

- Pokazatelji likvidnosti – mjere posobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze
- Pokazatelji zaduženosti – mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava
- Pokazatelji aktivnosti – mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse

- Pokazatelji ekonomičnosti – mjere odnos prihoda i rashoda – koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda
- Pokazatelji profitabilnosti – mjere povrat uloženog kapitala
- Pokazatelji investiranja – mjere uspješnost ulaganja u obične dionice

- Pokazatelji sigurnosti – pokazatelji likvidnosti i zaduženosti
- Pokazatelji uspješnosti – pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja
- Pokazatelji aktivnosti – i pokazatelji sigurnosti i pokazatelji uspješnosti

- Potrebna usporedba sa određenim standardnim veličinama – baze usporedbe
- Planirani pokazatelji za period koji se analizira
- Kretanje veličine određenog pokazatelja tijekom određenog vremena u sitom poduzeću
- Veličina tog pokazatelja u sličnom poduzeću koje pripada istoj grupaciji
- Prosječna vrijednost određenog pokazatelja ostalih poduzeća koja pripadaju istoj grupaciji

- Pokazatelji koji se temelje na novčanom toku
 - Pokazatelji ocjene likvidnosti – govore o novčanom pokriću kamata, tekućih obveza, ukupnih obveza i dividendi
 - Pokazatelji ocjene kvalitete dobiti – govore o odnosu novčanih primitaka od poslovnih aktivnosti i prihoda od prodaje te o odnosu novčanih primitaka i dobiti

- Pokazatelji kapitalnih izdataka – dovode u vezu razne vrste novčanih tokova i u tom kontekstu razmatraju mogućnost nabave kapitalne imovine, financiranja i investiranja
- Pokazatelji povrata novčanog toka – utvrđuju novčani tok po dionici, povrat novca na ukupnu imovinu, obveze i glavnici

1. Pokazatelji likvidnosti

- Mjere sposobnost poduzeća u kontekstu sposobnosti podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza

1.1. KOEFICIJENT TRENUTNE LIKVIDNOSTI (KTS) = novac / krakoročne obveze > 0,1

Ukazuje na sposobnost poduzeća na trenutačno podmirenje obveza

1.2. KOEFICIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI (KUS)
= novac + potraživanja / kratkoročne obveze > 1

1.3. KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI (KTL)=
kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze > 2

1.4. KOEFICIJENT FINANCIJSKE
STABILNOSTI(KFS) = dugotrajna imovina / kapital
+ dugoročne obveze < 1

2. Pokazatelji zaduženosti

- Odraz strukture pasive te izvora financiranja imovine

2.1. KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI (KZ) =
ukupne obveze / ukupna imovina

Manji faktor manja zaduženost $\approx 0,5$

2.2. KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA
(KVF) = glavnica / ukupna imovina

2.3. KOEFICIJENT FINANCIRANJA (KF) =
ukupne obveze / glavnica < 1

2.4. POKRIĆE TROŠKOVA KAMATA (PTK) =
dobit prije poreza i kamate / kamate > 1

2.5. FAKTOR ZADUŽENOSTI (FZ) = ukupne
obveze / zadržana dobit + amortizacija

2.6. STUPANJ POKRIĆA I = glavnica / dugotrajna imovina

2.7. STUPANJ POKRIĆA II = glavnica + dugoročne obveze / dugotrajna imovina > 1

3. Pokazatelji aktivnosti

- Koeficijenti obrta
- Upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovanju poduzeća

3.1. KOEFICIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE
(Koui) = ukupni prihod / ukupna imovina

3.2. KOEFICIJENT OBRTA KRATKOTRAJNE IMOVINE (Koki) = ukupni prihod /
kratkotrajna imovina

3.3. KOEFICIJENT OBRTA POTRAŽIVANJA
(Kop) = prihod od prodaje / potraživanja

3.4. TRAJANJE NAPLATE POTRAŽIVANJA U DANIMA (TN) = broj dana u godini / koeficijent obrta potraživanja

4. Pokazatelji ekonomičnosti

- Pokazuju koliko prihoda se ostvari po jedinici rashoda, bolje da su što veći

4.1. EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA

$$(Eu) = \text{ukupni prihodi} / \text{ukupni rashodi} > 1$$

4.2. EKONOMIČNOST POSLOVANJA PRODAJE

$$(Ep) = \text{prihod od prodaje} / \text{rashod od prodaje} > 1$$

4.3. EKONOMIČNOST FINANCIRANJA (Ef) =
financijski prihodi / financijski rashodi >1

5. Pokazatelji profitabilnosti

- Primarni pokazatelji koji pokazuju % ostvarene dobiti prema vrijednosti urađenog posla – bolje su veće vrijednosti

5.1. NETO MARŽA PROFITA (nMP) = $\frac{\text{neto dobit} + \text{kamate}}{\text{ukupni prihodi}}$

5.2. BRUTO MARŽA PROFITA (bMP) = $\frac{\text{dobit prije poreza} + \text{kamate}}{\text{ukupni prihod}}$

5.3. NETO RENTABILNOST IMOVINE = neto dobit + kamate / ukupna imovina

5.4. BRUTO RENTABILNOST IMOVINE = dobit prije poreza + kamate / ukupna imovina

5.5. RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA (GLAVNICE) = neto dobit / vlastiti kapital (glavnica)

6. Pokazatelji investiranja

- Procjena uspješnosti poduzeća u terminima isplate dividendi i vrijednosti dionica na tržištu

5.1. DOBIT PO DIONICI (EPS) = $\text{neto dobit} / \text{broj dionica}$

5.2. DIVIDENDA PO DIONICI (DPS) = $\text{dio neto dobiti za dividende} / \text{broj dionica}$

5.3. ODNOS ISPLATE DIVIDENDI (DPR) =
dividenda po dionici (DPS) / dobit po dionic
(EPS)

5.3. ODNOS CIJENE I DOBITI PO DIONICI
(P/E) = tržišna cijena dionice (PPS) / dobit po
dionici (EPS)

5.5. UKUPNA RENTABILNOST DIONICE = dobit
po dionic (EPS) / tržišna cijena dionice (PPS)

5.6. DIVIDENDNA RENTABILNOST DIONICE =
dividenda po dionici (DPS) / tržišna cijena
dionice (PPS)

Primjer 1.

- Slijedeći podaci izvučeni su iz bilance stanja na 31.10.2010. i bilance uspjeha za razdoblje 1.1. – 31.1.2010. poduzeća XY.

Potrebno je uraditi slijedeće

- a) Izračunati iznose stavki koje nedostaju u tablici
- b) Na temelju navedenih i izračunanih podataka za poduzeća XY izračunati i dati komentar slijedećih pokazatelja

- Koeficijent financiranja
- Odnos pokića kamata
- Koeficijent vlastitog financiranja
- Faktor zaduženosti

c) Na temelju dobivenih rezultat donijeti zaključak
– procjenu solventnosti poduzeća XY

Podaci iz bilance stanja	
Zgrade	750.000
Ispravak vrijednosti zgrada	(225.000)
Strojevi	375.000
Ispravak vrijednosti strojeva	(132.500)
Zalihe	37.000
Potraživanja	25.000
Novac	23.000
AKTIVA	
Vlastiti kapital	
Obveze prema dobavljačima	22.500
Obveze za dugoročne kredite	200.000

Podaci iz bilance uspjeha	
Prihodi od prodaje	175.000
Troškovi za prodano	77.500
Bruto dobit	
Troškovi uprave i administracije	50.750
Operativna dobit	
Kamate na kredite (rashod financiranja)	23.250
Dobit prije oporezivanja	
Porez na dobit 10%	
Dobit poslije oporezivanja	
Amortizacija (za 2007.)	40.000

Primjer 2

- Izvršiti analizu financijskih izvještaja (vertikalna i horizontalna) te pomoću skupina financijskih izvještaja

Pozicija	Prethodna godina	Tekuća godina
AKTIVA		
1. Dugotrajna imovina	133.779	109.199
a) građ.objekti	55.000	52.000
b) Postrojenja i oprema	78.779	57.199
2. Kratkotrajna imovina	188.208	218.584
a) Zalihe	50.000	50.000
b) Potraživanja	120.008	147.284
c) Novac	18.200	21.300
UKUPNO AKTIVA	321.987	327.783
PASIVA		
1. Glavnica	180.157	189.707
a) Uplaćeni kapital	120.000	120.000
b) Kapitalni dobitak	12.000	12.000
c) Zadržana dobit	48.157	57.707
1. Dugoročne obveze	60.000	60.000
2. Kratkoročne obveze	81.830	78.076
UKUPNO PASIVA	321.987	327.783

Pozicija	Prethodna godina	Tekuća godina
1. Prihodi od prodaje	958.000	992.000
2. Rashodi od prodaje	919.350	945.700
3. Financijski prihodi	5.850	7.200
4. Financijski rashodi	6.100	6.800
5. Ukupni prihodi	963.850	999.200
6. Ukupni rashodi	925.450	952.500
7. Dobit prije oporezivanja	38.400	46.700
8. Porez na dobit	9.600	11.675
9. Neto dobit	28.800	35.025
- Dividende	22.100	25.476
- Zadržana dobit	6.700	9.550

- Upisani temeljni kapital : emitirano 1.200 dionica nom.vrijednosti 100KM (prodajna cijena 110KM)
- Tržišna cijena dionice 31.12.prethodne godine 200KM
- Tržišna cijena dionice 31.12.tekuće godine 220KM

1. Napravite vertikalnu i horizontalnu analizu bilance stanja i RDG tekuće u odnosu na prethodnu godinu i dajte komentar
2. Izračunajte pokazatelje likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja i iznesite zaključna razmatranja o poslovanju poduzeća

Ukupna aktiva	1 200 000
Zadržana dobit	220 000
Obveze prema dobavljačima	40 000
Obveze za poreze	35 000
Obveze za dugo. rezerviranja	100 000
Obveze za dug.prim.kredite	200 000
Primljeni predujmovi	50 000
Obveze prema zaposlenima	60 000
Obveze za primljene kratkoročne kredite	15 000
Troškovi amortizacije opreme	10 000
Troškovi amortizacije zgrade	25 000
Troškovi amortizacije upravne zgrade	40 000
Troškovi amortizacije vozila	12 000
Bruto dobit	400 000
Prihodi od kamata	80 000
Rashodi od kamata	120 000
Neto dobit	320 000

- Pokriće troškova kamata
- Koeficijent zaduženosti

• Z

Nematerijalna imovina	45 000
Materijalna imovina	130 000
Dugotrajna finansijska imovina	40 000
Dugotrajna potraživanja	35 000
Zalihe	50 000
Kratkotrajna finansijska imovina	25 000
Kratkotrajna potraživanja	40 000
Novac	20 000
Upisani kapital	110 000
Kapitalne rezerve	10 000
Rezerve iz dobiti	15 000
Revalorizacijske rezerve	20 000
Zadržana dobit	50 000
Obveze za dugoročna rezerviranja	30 000
Dugoročne obveze	40 000
Obveze prema dobavljačima	30 000
Obveze prema zaposlenima	40 000
Obveze za poreze	10 000
Obveze za kratkoročne zajmove	30 000

- Koeficijent tekuće likvidnosti
- Koeficijent financijske stabilnosti

• **Z**

Poslovni prihodi	656 832
Poslovni rashodi	437 283
Rashodi razdoblja	437 283
Financijski prihodi	6 836
Financijski rashodi	3 115
Bruto dobit	223 270
Porez na dobit	73 852
Neto dobit	149 418
Materijalna imovina	276 241
Ulaganje u dugoročne vrijednosne papire	2 631
Dugoročna potraživanja	1 583
Zalihe	25 781
Kratkotrajna potraživanja od kupaca	76 680
Novac	170 136
Upisani kapital	233 077
Rezerve	87 647
Zadržana dobit	106 011
Kratkoročne obveze	160 056

- KO ukupne imovine

- **Zadatak 4.** Ako je neto dobit poduzeća 4 500 000 KM, broj emitiranih dionica 1 200, a tržišna cijena dionice 144 KM, koliko iznosi **ukupna rentabilnost dionice?**
- **Zadatak 5.** Koeficijent vlastitog financiranja je 0,84 koliko iznosi koeficijent zaduženosti

- **Zadatak 6.** Ako stupanj pokrića II iznosi 1,5 to znači da **koeficijent financijske stabilnosti** iznosi?
- **Zadatak 7.** Ukupni prihodi u obračunskom razdoblju 750 000 KM, a ukupni rashodi iznose 600 000 KM. Rashodi od kamata iznose 60 000 dok su prihodi od kamata 35 000. Utvrđena neto dobit razdoblja iznosi 120 000 KM, a ukupna aktiva iskazana u bilanci 500 000 KM. **Stopa neto rentabilnosti imovine** iznosi_

- **Zadatak 8.** Ako je koeficijent tekuće likvidnosti 2, dugotrajna imovina 240 000 KM, kratkotrajna 200 000 KM, a kapital iznosi 200 000 KM, **radni kapital iznosi?**
- **Zadatak 9.** Pod pretpostavkom da je ukupna imovina u poduzeću 400 000, kratkoročne obveze 120 000, dugoročne obveze 280 000KM iz toga se da zaključiti da je **koeficijent financiranja ?**

- **Zadatak 10.** Pod pretpostavkom da je ukupna imovina u poduzeću 320 000, kratkoročne obveza 120 000, dugoročne obveze 90 000 KM iz toga se da zaključiti da je **koeficijent vlastitog financiranja**
- **Zadatak 11.** Ako je neto dobit 11 500 000, a broj emitiranih dionica 700, a za dividende se raspoređuje 75% dobiti tekuće godine, izračunaj **odnos isplate dividendi**

Sustavi pokazatelja i sintetski pokazatelji

- Izbor odgovarajućih pokazatelja, odgovarajući način njihovog povezivanja ili odgovarajuća zavisnot i sveukupna zavisnot pojedinih pokazatelja i njihovog povezivanja sa ciljem
- Induktivni i deduktivni sustavi pokazatelja
- Du Pont sustav pokazatelja – deduktivni
 - Vršni ili glavni pokazatelj odražava najviši cilj rada i poslovanja mikroekonomskog subjekta

- Sadržajna međuzavisnost većeg ili manjeg broja pomoćnih pokazatelja koji na različitim razinama detaljiziraju i preciziraju sadržaj elemenata glavnog pokazatelja – pojedina područja rada i poslovanja
- Preciziranje sadržaja pomoćnih pokazatelja na pojedinim razinama formalizira se odgovarajućim matematičko-statističkim iskazima

- Za potrebe analize i planiranja – upravljanja poslovanjem i razvojem poduzeća
- Vršni pokazatelj – rentabilnost ukupne imovine (iz tuđih ili vlastitih izvora)
- Oblik piramide
- **RENTABILNOST UKUPNE IMOVINE =
MARŽA PROFITA x KOEFICIJENT OBRTA
UKUPNE IMOVINE**

- Altmanov sintetski pokazatelj financijske nesigurnosti
- Ponderirani zbroj više pojedinačnih pokazatelja

$$Z = 1,2X_1 + 1,4X_2 + 3,3X_3 + 0,6X_4 + 1,0X_5$$

X_1 = tekuća imovina – tekuće obveze / ukupna imovina

X_2 = zadržani dobiti / ukupna imovina

- $X_3 = \text{neto dobitak} + \text{troškovi kamata} + \text{troškovi oporezivanja} / \text{ukupna imovina}$
- $X_4 = \text{tržišna vrijednost običnih i preferencijalnih dionica} / \text{tekuće obveze i dugoročni dugovi}$
- $X_5 = \text{neto prodaja} / \text{ukupna imovina}$

- Veći zbroj znači veću financijsku stabilnost poduzeća, a manji broj upozorava na financijske neprilike
- > 3 – stabilna poduzeća bez opasnosti od bankrota
- $1 - 3$ „siva zona”
- < 1 – poduzeće ima znatnih financijskih poteškoća i prijeti mu bankrot
- Ne može biti negativan broj

Imovina	2006	2007
Tekuća imovina		
- Gotovina	650	710
- Potraživanja	2.382	2.106
- Zalihe	4.408	4.982
Ukupno	7.440	7.798
Fiksna imovina	13.992	18.584
Ukupna imovina	21.432	26.382
Kapital i obveze		
Tekuće obveze		
- Dobavljači	987	1.215
- Krediti	730	948
Ukupno	1.717	2.163
Dugoročne obveze	4.318	4.190
Kapital	15.397	20.029
Kapital i obveze	21.432	26.382

Pozicija	
Prodaja	28.000
Troškovi prodaje	11.600
Amortizacija	2.140
Dobit prije kamata	14.260
Kamate	980
Dobit prije poreza	13.280
Porez	4.648
Neto dobit	8.632

A) Izračunajte:

- koeficijent tekuće likvidnosti
- - koeficijent ubrzane likvidnosti
- - koeficijent trenutne likvidnosti
- - obrt ukupne imovine –
- obrt potraživanja –
- trajanje naplate potraživanja –
- koeficijent vlastitog financiranja –
- omjer obveza prema kapitalu –
- koeficijent ukupne ekonomičnosti –
- profitna marža –
- ROE –
- ROA

- Zadatak 2. Poduzeće ima kratkotrajnu imovinu 20.000.000, a kratkoročne obveze iznose 7.000.000. Dugoročne obveze poduzeća iznose 10.000.000. Ukupna imovina poduzeća iznosi 40.000.000. Ako je ROA 6%, koliko iznosi neto dobit, a koliko ROE?

- Zadatak 3. Poduzeće ima profitnu maržu 5%, obrtaj ukupne imovine 2, a ROE je 20%. Koliko iznosi multiplikator glavnice? Koliko iznosi omjer obveza prema kapitalu?
- Izračunati Z – score za prvi obrađivan zadatak

- Zadatak 1. Na primjeru završnih financijskih izvještaja društva „X“ d.d. napravite horizontalnu i vertikalnu financijsku analizu, te izračunajte zadane financijske pokazatelje. Kako biste donijeli pravilnu ocjenu o poslovanju društva „X“ d.d., usporedite izračunate financijske pokazatelje s prosjekom industrije, odnosno grane u kojoj poduzeće „X“ d.d. posluje.
- Izvještaj [IzvještajVI.docx](#)

- Izvršite horizontalnu i vertikalnu analizu
- Izračunajte slijedeće pokazatelje
 - **Pokazatelj tekuće likvidnosti**
 - **Pokazatelj ubrzane likvidnosti**
 - **Prosječno razdoblje naplate potraživanja**
 - **Pokazatelj obrta zaliha gotovih proizvoda**
 - **Pokazatelj zaduženosti poduzeća**
 - **Pokazatelj pokrića kamata**
 - **Pokazatelj neto profitne marže**
 - **Povrat na ukupnu imovinu (ROA)**
 - **Povrat na vlastiti kapital (ROE)**

- **Zadatak 2.** Poduzeće ima ukupne prihode 32.000.000, ukupnu imovinu 43.000.000 i ukupne obveze 9.000.000. Ako je profitna marža 7%, koliko iznosi neto dobit? Koliki je ROA, a koliki ROE?

- **Zadatak 3.** Poduzeće ima imovinu 430.000. Ostvaruje neto dobit od 52.300. Potraživanja poduzeća iznose 59.300, a trajanje naplate potraživanja iznosi 21,5 dan. Odnos obveza i kapitala je 1,30. Izračunajte profitnu maržu, obrtaj imovine, ROA i ROE.

- **Zadatak 4.** Poduzeće ima odnos obveza prema kapitalu 1,1. ROA iznosi 8,4%. Kapital iznosi 440.000. Koliki je ROE?
- **Zadatak 5.** Neto obrtni kapital je 1050, kratkoročne obveze su 4.300, a zalihe 1.300. Koliki je koeficijent tekuće likvidnosti?

Bilanca : imovina

	<u>2003P</u>	<u>2002</u>
Novac	85.632	7.282
Potraživanja	878.000	632.160
Zalihe	<u>1.716.480</u>	<u>1.287.360</u>
Ukupna tekuća imovina	2.680.112	1.926.802
Bruto fiksna imovina	1.197.160	1.202.950
Ispravak vrijednosti	<u>380.120</u>	<u>263.160</u>
Neto fiksna imovina	<u>817.040</u>	<u>939.790</u>
Ukupna imovina	<u><u>3.497.152</u></u>	<u><u>2.866.592</u></u>

Bilanca: obveze i glavnica

	<u>2003P</u>	<u>2002</u>
Računi dobavljača	436.800	524.160
Komercijalni zapisi	300.000	636.808
Narastajuće stavke	<u>408.000</u>	<u>489.600</u>
Ukupne tekuće obveze	1.144.800	1.650.568
Dugoročni dug	400.000	723.432
Obične dionice	1.721.176	460.000
Zadržane zarade	<u>231.176</u>	<u>32.592</u>
Ukupna glavnica	<u>1.952.352</u>	<u>492.592</u>
Ukupna pasiva	<u><u>3.497.152</u></u>	<u><u>2.866.592</u></u>

Izvještaj o zaradama (dobiti)

	2003P	2002
Prodaja	7.035.600	6.034.000
Trošk. prodanih proizvoda	5.875.992	5.528.000
Ostali troškovi	550.000	519.980
ZPKPA	609.608	(13.988)
Amortizacija	116.960	116.960
ZPKP	492.648	(130.948)
Kamate	70.008	136.010
Zarade prije poreza (ZPP)	422.640	(266.960)
Porez	169.056	(106.784)
Neto zarade	253.584	(160.176)

Ostali podaci

	<u>2003P</u>	<u>2002</u>
Broj dionica	250.000	100.000
EPS	\$1,014	-\$1,602
DPS	\$0,220	\$0,110
Cijena po dionici	\$12,17	\$2,25

• Zadatak 7. Na temelju navedenog izračunajte

A) Pokazatelje zaduženosti

B) Pokazatelje aktivnosti

C) Pokazatelje profitabilnosti

PPS = 23,00

AM = 650.000

BILANCA poduzeća “ABC”

Aktiva

Novac	10.000
Utrživi V.P.	0
Potraživanja	375.000
Zalihe	615.000
Ukupno tekuća imovina	1.000.000
Nekretnine i oprema	1.000.000
Ukupno aktiva	2.000.000

Pasiva

Obveze prema dobavljačima	60.000
Obveze za plaće	140.000
Emitirani komercijalni papiri	110.000
Ukupno kratkoročne obveze	310.000
Emitirane obveznice	754.000
Ukupne obveze	1.064.000
Obične dionice (50.000)	50.000
Preferencijalne dionice (400)	40.000
Kapitalni dobitak	80.000
Zadržane zarade	766.000
Vlasnička glavica	936.000
Ukupno pasiva	2.000.000

IZVJEŠTAJ O DOBITI PODUZEĆA “ABC”

Prodaja	3.000.000
Troškovi	2.716.200
Zarade prije kamata i poreza	283.800
Kamate	88.000
Zarade prije poreza	195.800
Porez (40%)	78.320
Zarade nakon kamata i poreza	117.480